

AVGVSTINI BERROI

BONONIENSIS

IVRISCONSULTI CELEBERRIMI,

& in Gymnasio Bononiensi Iuris Pontificij
primarij Interpretis.

In j. Partem Libri Secundi Decretalium
Commentarij.

HAC POSTREMA EDITIONE NON ABSQVE
SOLERTI LABORE REPVRGATI

Omnibus cum in Scolis, tum in foro versantibus apprime, nedum
vtilis vgrum, & necessarij.

Cum Indice omnium materiarum locupletissimo.

VENETIIS, Apud Dominicum Nicolinum.

M D L X X V I I I.

COLL. SOC. IESV SALM. EX DONO REGVM

AVGVSTINI BERROI

IVRISCONSULTI BONONIENSIS.

In j. partem Libri Secundi Decretalium

Commentarij.

Rubrica de iudicijs.

S P M M A R T I M.

- 1 Ex preparatorijs ad principale digredimur.
- 2 Actio ad exhibendum est preparatoria rei vendicationis, ac possessorijs & aliarum actionum. nu. 5.
- 3 Exceptio declinatoria, vel dilatoria cognitio est iudicij preparatoria.
- 4 Preparatoria verè & propria que sit, & que large nu. 6.
- 5 Actio ad exhibendum quare non proponitur tit. de rei vendic.
- 7 Preparatoria insitit dupliciter consideratur, & que sit.
- 8 Bonorum possessio liti agnoscenda causa est propria preparatoria quare sit iudicij preparatoria.
- 9 Ex preparatorijs in absolutio ad principale deferatur.
- 10 Index simpliciter contra adonem in casu nonnullis impetratus non solum in possessorio, sed etiam in petitorio est index, item si sup. possessio fuisse expressis impetrat.
- 11 Index, qui super possessorio cognovit, quare etiam super petitorio cognoscere debet, & nu. 17.
- 12 Index preparatorius ad eum casu quoque principalis index esse debet, vsque ad nu. 17.
- 16 Ratione reconventionis index de causa ad eum non pertinet, sed cognoscere potest, nisi spiritualitatis ratio impediat.
- 18 Index ecclesiasticus cognoscens de absoluteione iuramenti, au de rescissione contractus cognoscit.
- 19 Causa iuramenti rescissionis ad causam principalem contrahitur semper est preparatoria, & incidenter non proponitur.
- 20 Adulterium et preparatorius alius probatur.
- 21 Mulier ob osculum luxuriosum tanquam adultera potest a marito accusari ad thori separationem, doctis, amissionem, & an hoc sit verum, & verum idem sit in marito.
- 21 Mulier propter adulterium verum, vel praesumptum non solum potest, sed etiam pariter nullius probatur.
- 22 Bal. in c. tua. de pro. a. in q. au mulier ob osculum thori, & date primas, decl. scatur.
- 24 Mulier propter simplex osculum luxuriosum quandoque de adulterio accusari & puniri potest.
- 24 Iudicium quid sit, & quomodo differatur, vsque ad nu. 31.
- 25 In diffinitione contingit non attenditur.
- 26 In iudicio inquisitionis forma publica, aut aliud iudicium procedens sine inquisitione loco accusatoris habetur.
- 27 Iudicium inquisitionis et sic proprie iudicium.
- 28 Ius iudicium iudicium & sententia valet.
- 29 Neesse quandoque exponitur hoc est, velle.
- 30 Deverum, quod in alienatione rerum ecclesie, vel minoris interpositi sit, & aliter in iudicium expeditur.
- 31 Iudicium proprie a liti contestatione incipit.
- 32 Iudicium quomodo sit.
- 33 Mixtum iudicium quid sit.
- 34 Iudicium aliud est ordinarium, aliud extraordinarium.
- 35 Inquisitio an sit iudicium ordinarium, vel extraordinarium.

- 36 Ordo solemnis iudicij a partibus, vel indice remitti non potest, sed a solo procepe.
- 37 Extraordinarium quid sit quando cognoscatur.
- 38 Iudicium mixtum in temporale & spirituale nunquid datur.
- 39 Nullo quod est, est nota improprietatis.
- 40 Ius patronatus ecclesie in iudicij, & essentialiter dicitur quoddam mixtum, vel merè spirituale, aut merè temporale.
- 41 Qualitas & natura rei ab illius effectu cognoscitur.
- 41 Ius patronatus ecclesiasticus efficitur, quod patronus consequitur.
- 43 Spirituale quid esse dicitur modis dicitur.
- 45 Cedere quid aliam dupliciter dicitur.
- 46 Probanda est quid temporale, quomodo ad cognitionem dicitur fuerit annexa.
- 47 Ius patronatus ecclesiasticum quando fuit hereditarium.
- 48 Ius patronatus ecclesiasticum quare, & cui dicitur annexum.
- 49 Verbum sum, & est, denotat proprietatem.
- 50 Titulus cuius esse potest, & alius habere ius praesentandi.
- 51 Causa possessoria rei spiritualis an dicitur spiritualis, vel temporalis, et a quo indice sit cognoscenda.
- 51 Causa possessoria rei temporalis in re spiritualis censetur merè temporalis, & a iudice seculari cognosci potest.
- 53 Possessoria recuperanda in beneficiis non nisi spiritualiter habet, et idem illius casus a laico cognosci potest. nu. 60.
- 54 Causa merè possessoria iuris secularis non censetur feudalis, et ab alio, quam a domino cognosci potest.
- 55 In causa merè possessoria iuris spiritualis summario, sine strepitu & figura iudicij procedendum est.
- 56 Possessorium non commune cum proprietate habere quomodo intelligatur.
- 57 Possessio rei ad ipsa re qualitates assumit.
- 58 Quasi possessio habetur & iuris spiritualis ad acquirere, nisi ex iurisdictione seu a persona ecclesiastica ad hoc deputata.
- 59 Archiepiscopus rerum ecclesiasticarum est reitor.
- 61 Cap. si. de iud. intellectus.
- 62 Causa an dicitur civilis vel criminalis, quando pro ree pena pecuniaria a lege vel statuto imponitur, vsq; ad nu. 68.
- 63 Maritus agens contra uxorem de adulterio ad thori separationem, doctisque amissionem an agat civiliter, vel criminaliter, vel mixtum.
- 64 Precurator ad hoc, ut in eum ius interueniat, quod requiratur.
- 65 Pena sicut applicari non modo intelligatur.
- 66 In causa amissionis ab officio quando civiliter, & quando criminaliter agi dicitur.
- 67 Insania pena est corporalis, & maior pena mortis.
- 68 De crimine per viam exceptionis agendo potius civiliter quam criminaliter agi dicitur.
- 69 Crimini cognitio sex modis fit, & quando criminalis, vel civilis dicitur, vsque ad nu. 73.
- 70 Civilis accusatio de crimine reperitur.
- 71 Inquisitio estis qui faciat, ut causa dicitur civilis vel criminalis.
- 72 Denuntiatio fit solum, ut quis se corrigat, & data in coram Aug. Ber. sup. j. parte lib. ij. Decret. Aa. 1 gibi.

¶ Nec obstat, quod si fructus ex re percepti dicantur confite-
re in pondere, numero & mensura, & sic debentur tanquam
genus, quod petere non potest. l. in eadem. C. si certum
petatur. & ideo fructus in genere peti debent, non autem
affirmatio, quoniam in genere suo functionem recipiunt
quia respondetur, quod illi fructus ex re mea percepti de-
bentur mihi com. ut genus, sed ut species, & ideo illis con-
sumptis, & non existantibus ad affirmationem devenitur,
sicut in quolibet alia specie percepta contingit. d. l. si usus
fructus mihi. At quando dubitatur, an fructus extent,
an vero consumpti sint, tunc ratione incertitudinis libel-

lus alternarij e procedere potest, hoc modo, peto fructus
si extent, vel eorum restitutionem, si non extent, & sunt
consumpti; nam ratione incertitudinis admittitur libellus
alternatiuus, ut habetur in c. conficatus. de restitutione in
integrum. l. prima. §. quia autem. ff. quocumque legatorum. ubi
optimus textus, quod quando incertum est, quae actio ma-
gis competat, libellus alternatiuus admittitur, & ex his sint
expedita ea, quae in hoc capitulo posuit Abb. & consequen-
ter sit expeditum hoc solenne capitulum cum sua materia
ad laudem individuae trinitatis, Amen. Augustinus Bo-
roius Bononiensis, Vriusque Iuris doctor.

F I N I S.

VENETIIS, Apud Dominicum Nicolinum.
M D LXXVIII.